

խորաձորոյն , յոր գահալիժէին յառաջագոյն բազումք առ կարի բաղմունք են ,

Աղորմած տէր , առաքելով առ յարգութիւնդ զայս դոյզն իմ բանագրութիւն , մաղթեմ առ 'ի տեղեկութիւն հաղորդել զայն եղբարց սրբոց հրատարակողաց խաղմովիսին . յորոց ակն ունիմ եթէ այսու ևս շարժեցոյն զսիրտ ազգայնոց 'ի սէր հայրենեացն հնութեանց , և մշտնջենաւորեցոյն զայսօրինակ յիշատակս նախնեաց 'ի գիրս և 'ի վէպս . ըստ որոյ և ձեզ որ առաւել հայրենասէրս տեսանեմ և ցանկացող ազգային յիշատակաց տակաւին երևելոյ յաշխարհի մերում , ըղձանամ յամենայն սրտէ զբարօրութիւն և զերկարութիւն կենաց ժամանակի և ևս 'ի ցանկալ և հայրենասիրել . մնալով ձեզ ջերմեռանդ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Խ . Ծ

ԱՅԻԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՄԻԻԹԱԲԵԱՆՑ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Պալարի Գլխոյ Վարազ .

ՊԱԼԱՐԻ գլխոյ վարազը սովորական վարազներուն տեսակներէն կը տարբերի գլխոյն այլաձևութեամբը : Սարմնոյն երկայնութիւնն է 4 ոտնաչափ , բարձրութիւնը առջևի կողմէն 2 ոտնաչափ , իսկ ետևի կողմէն 2 բթաչափ պակաս : Վրովսը ուրիշ խողերու համեմատութեամբ շատ տձև և խոշոր է . մէկ գլխաւոր տարբերութիւնն ալ է վերին ծնօտիցը ժանիքներուն մեծութիւնը , որ աւելի եղջիւրի նմանութիւն ունին քան թէ ժանեաց , և ցուլերու եղջեր նման ետք դարձած են , ասոնց երկայնութիւնը կէս ոտք կ'ըլլայ . քիթն ալ տափակ ու խիստ կարծր , ծայրը շարժուն , ծակերը այնչափ իրարմէ հեռու , որ չեն ալ երևնար բայց եթէ

երբոր գլուխը վեր վերցնէ . ծամելիքն ալ չափէ դուրս լայն են . վերին շրթունքը կարծր , հաստ և դէպ 'ի վար կախուած է . միայն սեղանատամունք ունի , անոնք ալ ներսի կողմէն քթին խիստ մօտիկ են : Բնանջները շատ մեծ են , և աւելի կտր քան թէ երկայն , որոնց ներսի կողմը դեղին բուրդով ծածկուած է : Բշուրները պղտիկ են գլխուն համեմատութեամբ , և իրարու ու ականջներուն մօտիկ . սովորական խողերուն աչքերէն աւելի՝ աչքերնուն տակը երկու բթաչափ կամ քիչ մը աւելի մեծ աճառէ պարկի պէս մասեր կան , որոնք տեսութեանը արգելք կ'ըլլան , և ասոնց մով ամբողջ գլուխը հրէշ մը կը ներկայացնէ մեզի , որ ինչպէս զրսուանց՝ ասանկ ալ ներքին կաղմութեամբը կը տարբերի ուրիշ խողերէն . և կինձերուն դասին մէջ նոր տեսակ մը կը կազմէ : Բնութեամբ ալ չափէ դուրս թշնամի է մատակ խողերու , որով դարձեալ սովորական ճանչցուած վարազներէն տարբեր տեսակ մը ըլլալը կ'իմացնէ :

Վերակուրն է ամենայն տեսակ ընդեղէն , գարի , մնացորեն և խոտեղէն , բայց ամենէն աւելի կը սիրէ հաճարէ շինուած հացը , և զայս իրեն տուողին քովէն չհեռանար : Վերած ատենը առջևի ոտուրներուն վրայ կը նստի , նոյնպէս նաև ջուրը լակած ատենն ալ , ասոնցմէ զատ շատ անգամ ալ այսպէս ծնկի վրայ նստած կը կենայ :

Սողութիւնը ու հոտառութիւնը սուր է բայց տեսութիւնը տկար , մէյմը աշուրներուն պղտիկութեանը համար , երկրորդ անոնց դրիցը համար որոնք իրեն մեծ արգելք են չորս կողմը եզած առարկայները զանազանելու . և բաց ասոնցմէ՝ վերը յիշուած աշուրներուն տակի աճառէ պարկերը , որոնք շատերը ուրիշ երկու ականջ կը կարծեն :

Ե կենդանիս թէպէտ և Պալարի գլխոյ վարազը ըսուել է Բիրիկէի այն մասին մէջ աւելի գտնուելուն համար , բայց կը գտնուի նաև Բարեյուսոյ գլխոյն զանազան կողմերն ալ :